

سنجش خوانایی کتاب فارسی پایه چهارم ابتدایی بر اساس فرمول پاور، سامنر، کرل

اوین نامدار

دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان پردیس بنت الهدی صدر کردستان
avin.namdar78@gmail.com

چکیده - پژوهش حاضر با روش توصیفی از نوع تحلیل محتوا انجام شده است. و در آن محتوای کتاب فارسی چهارم ابتدایی سال تحصیلی 1398 با هدف سنجش تناسب محتوای کتاب با سطح خوانایی کلاسی و سنی براساس تکنیک پاور، سامنر، کرل تحلیل شده است. لذا سه نمونه یک صد کلمه ای به صورت تصادفی طبقه ای از بخش آغازین، میانی و انتهایی کتاب انتخاب شده و مورد تحلیل قرار گرفته است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که سطح کلاسی کتاب 7.06 و سطح سنی 6.58 می باشد. بنابراین این کتاب برای دانش آموزان پایه هفتم و سن 12 سال مناسب می باشد نه پایه چهارم و تناسبی بین قدرت خوانایی و سطح کلاسی و سنی محتوا نسبت به دانش آموزان این پایه وجود ندارد. مطالب این کتاب برای دانش آموزان پایه چهارم استرس زا و دشوار می باشد.
کلید واژه- سطح خوانایی سنی، سطح خوانایی کلاسی، فارسی چهارم ابتدایی، فرمول خوانایی پاور.

مقدمه

با توجه به اهمیت کتاب درسی، هدف پژوهش حاضر ارزیابی و سنجش سطح خوانایی کتاب فارسی فارسی چهارم ابتدای مطابق تکنیک پاور، سامنر، کرل می باشد. سوال اصلی این پژوهش، میزان مطابقت کتاب فارسی چهارم با سن و سطح کلاسی دانش آموزان پایه چهارم می باشد؟
مطابق تعریف پژوهشگرانی چون (کارل 1987) و گراشر و همکاران (2014) خوانایی به میزان سطح دشواری یا سهولت یک متن در درک خواننده اطلاق می گردد.

پیشینه پژوهش

در زمینه خوانایی سنجی کتب دوره ابتدایی بر اساس تکنیک های مختلف خوانایی سنجی، مقالاتی ارائه شده است. در این میان تنها در یک پژوهش به بررسی کتاب فارسی چهارم به روش پاور، سامنر، کرل پرداخته شده است.
محمد ابراهیم قادری مقدم و مهدی سبحانی نژاد (1395) در پژوهشی تحت عنوان اعتبار سنجی روش های سنجش سطح خوانایی کتاب های درسی، به این نتیجه رسیدند که کتاب

آموزش و پرورش یکی از اساسی ترین نهادهای جامعه است که وظیفه تعلیم و تربیت افراد را بر عهده دارد. عملکرد این نهاد بر بخش های مختلف جامعه تاثیر گذار است. یکی از عوامل مهم و تاثیر گذار بر عملکرد نظام تعلیم و تربیت برنامه ریزی درسی است. کتاب درسی در برنامه ریزی درسی از جایگاه ویژه ای برخوردار است.

کتاب های درسی، یکی از مهم ترین منابع یادگیری در نظام های آموزشی هستند و مواد اصلی برنامه درسی مدارس را تشکیل می دهند. پژوهش پیرامون تحلیل کتاب های درسی نیز تلاش ارزنده ای است، زیرا معلمان و دانش آموزان زیادی از آن بهره می برند و این مطالعات در طراحی فرصت های مناسب برای یادگیری دانش آموزان تاثیر گذار است. همچنین مطالعه و بررسی کتاب های درسی می تواند ارتباط بین برخی از مشکلات یادگیری دانش آموزان با برنامه درسی را آشکار نماید و کمک کند که مفاهیم برنامه درسی به شکل مناسبی در کتاب های درسی گنجانده شوند (داگی، 2010).